



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 260/2026-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED] zastúpeného Advokátska kancelária Prachová & Pobijak, s. r. o., Pribinova 20, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B2-8C/308/2015 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B2-8C/308/2015 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **p r i k a z u j e** v konaní sp. zn. B2-8C/308/2015 konať bez zbytočných prieťahov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **5 000 eur**, ktoré **j e** Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **1 014,41 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 16. apríla 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom

Mestského súdu Bratislava IV (ďalej len „mestský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. B2-8C/308/2015 (ďalej len „napadnuté konanie“). Domáha sa priznania primeraného finančného zadostučinenia 5 000 eur, ako aj náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 260/2026-15 z 5. mája 2026 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ v napadnutom konaní vystupuje v procesnom postavení žalobcu; sťažovateľ podal 9. júla 2015 na vtedajšom Okresnom súde Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) návrh na vydanie platobného rozkazu o zaplatenie 14 000 eur s príslušenstvom proti žalovanej [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“).

4. K priebehu napadnutého konania sťažovateľ uviedol, že podaním z 11. novembra 2015 sa domáhal vydania platobného rozkazu, na čo okresný súd výzvou z 9. decembra 2015 vyzval žalovanú na vyjadrenie sa k žalobnému návrhu (žalovaná sa vyjadrila 5. februára 2016). Okresný súd vydal platobný rozkaz č. k. 8C/308/2015-26 z 27. januára 2016 (ďalej len „platobný rozkaz“), ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť sťažovateľovi 14 000 eur spolu s príslušenstvom a trovy konania a právneho zastúpenia. Uznesením č. k. 8C/308/2015-32 z 26. februára 2016 okresný súd zrušil platobný rozkaz (s odôvodneným, že ho nebolo možné doručiť žalovanej). Preto sa sťažovateľ podaním zo 16. mája 2016 domáhal nariadenia pojednávania vo veci (pričom túto svoju žiadosť zopakoval 17. augusta 2016).

5. Okresný súd nariadil pojednávanie na 13. september 2016, ktoré bolo po jeho vykonaní odročené na 18. október 2016. Sťažovateľ doplnil, že podaním z 19. septembra 2016 predložil návrhy na doplnenie dokazovania a zároveň okresný súd požiadal, aby neakceptoval ďalšie ospravedlnenia žalovanej. Uviedol, že žalovaná následne podala žiadosť o odročenie pojednávania a návrh na prerušenie konania, na čo po uskutočnení pojednávania 18. októbra 2016 bolo pojednávanie odročené s tým, že po doručení písomného podania žalovanej bude sťažovateľovi doručený doplnený návrh na prerušenie konania.

6. Ďalšie pojednávanie bolo nariadené na 24. júl 2018, ktoré však bolo z dôvodu práceneschopnosti právneho zástupcu žalovanej (a ako vyplýva z obsahu spisového materiálu aj z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu, pozn.) odročené na 4. október 2018. Žalovaná z rovnakého dôvodu žiadala odročiť aj toto pojednávanie, ktoré sa však uskutočnilo a vzhľadom na to, že sa na neho nedostavila žalovaná ani jej právny zástupca, okresný súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie č. k. 8C/308/2015-112 zo 4. októbra 2018 (ďalej len „rozsudok pre zmeškanie“).

7. Žalovaná podala 27. novembra 2018 návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, ktorý bol zamietnutý uznesením okresného súdu č. k. 8C/308/2015-154 zo 17. apríla 2023 (ďalej len „uznesenie okresného súdu zo 17. apríla 2023“). Následne však na základe odvolania žalovanej podanému proti rozsudku pre zmeškanie Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 3Co/67/2023-174 z 29. júna 2023 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) odvolaním napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil už mestskému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (spis bol mestskému súdu odvolacím súdom vrátený 28. júla 2023). Následne bolo (12. februára 2026) nariadené pojednávanie na 22. apríl 2026.

8. K aktuálnemu stavu napadnutého konania ústavný súd z obsahu mestským súdom zaslaného spisového materiálu zistil, že po uskutočnení pojednávania 22. apríla 2026 (na ktorom bol vykonaný pokus o zmier) bolo pojednávanie odročené na 24. jún 2026. V rámci ďalších úkonov bolo 29. apríla 2026 mestskému súdu doručené vyjadrenie žalovanej k vyjadreniu sťažovateľa a 30. apríla 2026 sťažovateľ zaslal svoje vyjadrenie.

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému konaniu namieta jeho doterajšiu dĺžku, toho času už presahujúcu 10 rokov, bez vydania právoplatného rozhodnutia vo veci. Vo vzťahu k postupu prvoinštančného súdu namieta primárne jeho nečinnosť, ako aj neefektívnu činnosť. Argumentuje, že počas relevantného obdobia trvania napadnutého konania neboli v jeho priebehu vykonávané žiadne procesné úkony smerujúce k jeho ukončeniu (napriek urgenciám zo strany sťažovateľa). V tejto súvislosti argumentuje aj tým, že mestský súd bol od vydania uznesenia krajského súdu nečinný, keď pojednávanie nariadil až na 22. apríl 2026.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

10. Mestský súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1SprV/338/2026 doručenom ústavnému súdu 2. júna 2026 po zhrnutí doterajšieho priebehu napadnutého konania uviedol, že vzhľadom na okolnosti prípadu konštatuje, že v napadnutom konaní došlo k prietiahom, keď mestský súd v období od 9. mája 2024 do 11. februára 2026 vo veci nekonal plynule. Prietahy je možné kvalifikovať ako dôvodné, keďže neboli zapríčinené správaním sporových strán.

11. Ústavný súd nepovažoval za účelné vyzývať sťažovateľa na zaujatie stanoviska k vyjadreniu, keďže jeho obsah nevedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej sťažnosti v jej esenciálnej podstate (porušenie označených práv).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

12. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, ako aj s vyjadrením mestského súdu a obsahom na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

13. Podstata argumentácie sťažovateľa v súvislosti s namietanými prietahmi (čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) v napadnutom konaní sa sústreďuje do namietania neprimeranosti jeho celkovej dĺžky a primárne nečinnosti a neefektívneho postupu mestského súdu.

14. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu žiadateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (IV. ÚS 250/2025).

15. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prieťahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

16. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právna a skutková zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že predmet napadnutého konania patrí medzi bežnú rozhodovaciu agendu všeobecných súdov. Skutkovú či právnu zložitosť veci nenamietal ani samotný mestský súd.

17. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľa, ústavný súd dospel k záveru, že na jeho strane neboli zistené také skutočnosti, ktoré by samy osebe rozhodujúcim spôsobom negatívne vplývali na celkovú dĺžku napadnutého konania a mali by za následok vznik prieťahov.

18. Tretím hodnotiacim kritériom je postup prvoinštančného súdu. K tomu je potrebné v prvom rade uviesť, že od doručenia návrhu na vydanie platobného rozkazu (9. júla 2015) do súčasnosti trvá napadnuté konanie bez vydania právoplatného meritórneho rozhodnutia takmer 11 rokov, čo je z ústavnoprávneho hľadiska v zásade nutné označiť za neakceptovateľné trvanie prvoinštančného konania.

19. S poukazom na obsah spisového materiálu mestského súdu a zistený priebeh napadnutého konania je nutné v postupe prvoinštančného súdu konštatovať primárne jeho opakovanú nečinnosť. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na obdobie nečinnosti od vykonania pojednávania 18. októbra 2016 (ktoré bolo odročené na neurčito), po ktorom prvoinštančný súd až 3. mája 2018 síce nariadil pojednávanie na 24. júl 2018, to sa však neuskutočnilo (aj z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu), a preto bolo odročené na 4. október 2018. Konajúci súd tak vo veci počas takmer dvoch rokov nevykonával žiaden relevantný procesný úkon smerujúci k vydaniu rozhodnutia. Ako ďalšie obdobie nečinnosti (v trvaní 3 rokov a 10 mesiacov) ústavný súd uvádza úsek od vydania uznesenia okresného súdu č. k. 8C/308/2015-147 z 3. júna 2019 (ktorým žalovanej nebolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov) až do vydania uznesenia okresného súdu zo 17. apríla 2023 (ktorým bol zamietnutý návrh žalovanej na zrušenie rozsudku pre zmeškanie). Zároveň ako nesústredenú činnosť prvoinštančného súdu vyhodnotil, kedy na základe odvolania žalovanej podaného proti rozsudku pre zmeškanie odvolací súd tento odvolaním napadnutý rozsudok zrušil (uznesením krajského súdu) a vec vrátil už mestskému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Navyše, aj od vrátenia veci mestskému súdu (28. júla 2023) bol mestský súd vo veci nečinný až do 11. februára 2026, keď nariadil pojednávanie na 22. apríl 2026 (pričom následne vo veci už postupoval plynulo). Preto ústavný súd musí konštatovať, že v napadnutom konaní došlo v dôsledku postupu prvoinštančného súdu k zbytočným prieťahom (kvôli jeho opakovanej nečinnosti, ako aj pre jeho nesústredený postup).

20. Ústavný súd dáva do pozornosti, že od účastníkov konania obracajúcich sa na všeobecné súdy s dôverou, že bude v ich veci spravodlivo a včas rozhodnuté, nie je možné spravodlivo požadovať, aby „strpeli“ nedostatky na strane všeobecného súdu (resp. štátu) spôsobené zlou organizáciou

práce či v dôsledku nedostatočného personálneho obsadenia súdov. V zmysle svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálno-technické podmienky na riadny výkon spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu právam účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľa.

21. S poukazom na uvedené tak z ústavnoprávneho hľadiska ústavný súd nemohol akceptovať postup prvoinštančného súdu ako súladný s právom sťažovateľa na konanie bez prietáhov a po zhodnotení všetkých okolností prípadu preto dospel v danej veci k jednoznačnému záveru (primárne s poukazom na celkovú dĺžku napadnutého konania, uvedené obdobia nečinnosti a nesústredený postup), že napadnuté konanie trpí prietahmi, ktoré idú na vrub postupu mestského súdu. V napadnutom konaní sa nepostupovalo v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia veci.

22. Ústavný súd preto konštatuje, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

23. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu v napadnutom konaní, pričom napadnuté konanie nie je právoplatne ukončené, mestskému súdu prikázal, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza (bod 2 výroku nálezu).

24. Keďže ústavný súd rozhodol, že právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez prietáhov (podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) bolo porušené, zaoberal sa aj žiadosťou sťažovateľa o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Sťažovateľ požadoval priznanie zadosťučinenia 5 000 eur, čo odôvodňoval primárne poukazom na celkovú dĺžku napadnutého konania.

25. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia, pričom pri jeho určení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

26. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal na tieto základné okolnosti. Prvou je zohľadnenie celkovej dĺžky napadnutého konania, keď od jeho začiatku (9. júla 2015)

až doteraz uplynulo už takmer 11 rokov bez vydania právoplatného rozhodnutia vo veci. Zároveň prihliadal aj na ústavným súdom konštatované obdobia nečinnosti, ako aj na nesústredený postup. Zohľadnil aj skutočnosť, že na strane sťažovateľa nevzhladol žiadne okolnosti majúce negatívny dopad na priebeh napadnutého konania. Preto rozhodol o priznaní finančného zadost'učinenia v sťažovateľom požadovanej sume 5 000 eur (bod 3 výroku nálezu).

VI. Trov konania

27. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 1 014,41 eur (bod 4 výroku nálezu).

28. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2026 je 396,50 eur a hodnota režijného paušálu je 15,86 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2026 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti). Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľa zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, pretože jeho právny zástupca je platiteľom tejto nepriamej dane.

29. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2026

Libor Duľa
predseda senátu